

نام و نام خانوادگی:	باسمه تعالی	تاریخ: ۱۴۰۱/۳/۱۲
دبیرستان:	اداره آموزش و پرورش ناحیه /شهرستان.....	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
شماره کلاس:	مؤسسه فرهنگی آموزشی امام حسین علیه السلام	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه دهم انسانی	امتحان علوم و فنون ۱ نیمسال دوم (خرداد ۱۴۰۱)	تعداد صفحه: ۴

بازم

۱/۲۵	تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴ نمره)													
	<p>۱- عبارت های داده شده را با واژه های مناسب کامل کنید .</p> <p>الف) کاربرد واژه های کهن در قلمرو..... بررسی می شود.</p> <p>ب) بهره گیری کمتر از لغات عربی از ویژگی های سبک نثر دوره ..... است .</p> <p>ج) زبان های ایرانی میانه به دو گروه ..... و ..... تقسیم می شوند.</p> <p>د) سبک دوره سلجوقی را باید ..... نام نهاد؛ زیرا ویژگی های سبک عراقی نیز در آن به چشم می خورد.</p>													
۰/۷۵	<p>۲- در هر یک از موارد گروه در قسمت « ب » شرح و توضیح کدام واژه در گروه « الف » آمده است؟ (دو مورد اضافی است)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>الف</th> <th>ب</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>الف) شاعری در قرن ششم که در تجدید سبک از خراسانی به عراقی بسیار تاثیر گذار بود.</td> <td>ناصر خسرو</td> </tr> <tr> <td>ب) شرق و شمال شرقی ایران منطقه رواج چه زبانی بود.</td> <td>فارسی میانه</td> </tr> <tr> <td>ج) شاعر قرن ششم ابتدا مدیحه گو بود در دوره دوم حیات شاعری به سیر و سلوک معنوی پرداخت.</td> <td>جمال الدین عبدالرزاق اصفهانی</td> </tr> <tr> <td></td> <td>فارسی دری</td> </tr> <tr> <td></td> <td>سنایی</td> </tr> </tbody> </table>		الف	ب	الف) شاعری در قرن ششم که در تجدید سبک از خراسانی به عراقی بسیار تاثیر گذار بود.	ناصر خسرو	ب) شرق و شمال شرقی ایران منطقه رواج چه زبانی بود.	فارسی میانه	ج) شاعر قرن ششم ابتدا مدیحه گو بود در دوره دوم حیات شاعری به سیر و سلوک معنوی پرداخت.	جمال الدین عبدالرزاق اصفهانی		فارسی دری		سنایی
الف	ب													
الف) شاعری در قرن ششم که در تجدید سبک از خراسانی به عراقی بسیار تاثیر گذار بود.	ناصر خسرو													
ب) شرق و شمال شرقی ایران منطقه رواج چه زبانی بود.	فارسی میانه													
ج) شاعر قرن ششم ابتدا مدیحه گو بود در دوره دوم حیات شاعری به سیر و سلوک معنوی پرداخت.	جمال الدین عبدالرزاق اصفهانی													
	فارسی دری													
	سنایی													
	<p>۳- از بین موارد داده شده چهار مورد از مضامین عمده و برجسته شعری در قرن ششم و هفتم است آن ها را مشخص کنید :</p> <p>بدبینی شاعران نسبت به دنیا - روح شادی و نشاط و خوش باشی - شکایت از روزگار - حکمت و دانش و اندیشه های دینی - حماسه و مدح - واقع گرایی - طرح نابسامانی های اجتماعی</p>													

۰/۵ ۴- آوردن آرایه های ادبی فراوان ، امثال و اشعار گوناگون از عربی و پارسی و اصطلاحات علمی از ویژگی های کدام نوع نثر است ؟ نخستین نمونه این نثر چه کتابی است؟

۰/۵ ۵- سبک شعر را تعریف کنید.

موسیقی شعر (۶ نمره)

۱ ۶- واژه « بادآورده» را یکبار با حذف همزه و بار دیگر بدون حذف همزه تقطیع کنید و زیر هر هجا علامت آنرا بگذارید.
بادآورده : با حذف همزه: بدون حذف همزه:

۰/۵ ۷- در بیت زیر چند هجای کوتاه وجود دارد؟
ای به ازل بوده و نابوده ما   وی به ابد زنده و فرسوده ما

۰/۵ ۸- صامت ها و مصوت های واژه های زیر را بنویسید.
الف) آماده   ب) خواهر

۲ ۹- بیت داده شده را به خط عروضی بنویسید.
پیش تو گر بی سر و پای آمدیم   هم به امید تو خدای آمدیم

۲ ۱۰- بیت داده شده را تقطیع هجایی کنید و علامت هر هجا را بنویسید.
توانسانی چرا مُردار خواری؟   چرا از سفره ی خود برکناری؟

زیبایی شناسی (۶ نمره)

۱ ۱۱- در ابیات داده شده آرایه های « موازنه، ترصیح، واج آرایی و تکرار را بیابید و مقابل هر بیت بنویسید.

الف) طیران مرغ دیدی ؟ تو ز پای بند شهوت   به درآی تا ببینی طیران آدمیت ( )

ب) هم عقل دویده در رکابت   هم شرع خزیده در پناهت ( )

پ) لبخند تو خلاصه خوبی هاست   لختی بخند خنده گل زیباست ( )

ت) برگ بی برگی بود ما را نوال   مرگ بی مرگی بود ما را حلال ( )

۱-۲ در کدام بیت ردیف وجود ندارد؟ دلیل خود را بنویسید.

الف) به جهان خرم از آنم که جهان خرم ازوست عاشقم بر همه عالم که همه عالم ازوست
ب) گلاب است گویی به جویش روان همی شاد گردد ز بویش روان

۱۳- با توجه به ابیات داده شده به سوالات پاسخ دهید:

« آتش قهر برافروخته اند خان و مان ضعفا سوخته اند
ای پادشاه خوبان داد از غم تنهایی دل بی تو به جان آمد وقت است که باز آیی »
الف) قاعده قافیه را در هر دو بیت بیان کنید .

۰/۱۵

بیت اول :
بیت دوم:

۰/۲۵

ب) حروف اصلی قافیه را در بیت اول بنویسید .

۰/۲۵

پ) حروف الحاقی در بیت دوم را مشخص کنید .

۰/۱۵

۱۴- کدام یک از ابیات داده شده ذوقافیتین است؟

الف) ای از مکارم تو شده در جهان خیر افکنده از سیاست تو آسمان سپر

ب) گلزار و باغ عالمی، چشم و چراغ عالمی هم درد و داغ عالمی، چون پا نهی اندر جفا

۱

۱۵- نوع جناس های مشخص شده را در ابیات زیر بیان کنید.

الف) صد هزاران گل شکفت و بانگ مرغی برنخاست عندلیبان را چه پیش آمد؟ هزاران را چه شد؟

ب) کار دلم به جان رسد کارد به استخوان رسد ناله کنم بگویدم : دم مزن و بیان مکن

پ) خوشا نماز ونیاز کسی که از سر درد به آب دیده و خون جگر طهارت کرد

ت) ای مهر تو در دلها ، وی مهر تو بر لبها وی شور تو در سرها ، وی سر تو در جان ها

۱۶- در هر عبارت سجع را بیابید و نوع آن را مشخص نمایید.

۰/۱۵

الف) خبری که دانی دلی بیازارد، تو خاموش تا دیگری بیارد.

۰/۱۵

ب) ملک بی دین باطل است و دین بی ملک ضایع.

۰/۱۵

پ) منت خدای را که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت

نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)

۱۷- با توجه به شعر به پرسش ها پاسخ دهید.

گل بخندید و باغ شد پدرام ای خوشا این جهان بدین هنگام
چون بناگوش نیکوان شد باغ از گل سیب و از گل بادام
همچو لوح زمردین گشته دشت همچون صحیفه ای ز زخام
گل سوری به دست با بهار سوی باده همی دهد پیغام
الف) دو ویژگی ادبی در شعر را بنویسید.

۰/۵

ب) دو مورد ویژگی زبانی در شعر داده شده بنویسید.

۰/۵

پ) کدام یک از موارد ذکر شده از قلمرو فکری در شعر فوق وجود دارد؟ (دو مورد بیابید)

۰/۵

روح شادی و نشاط و خوش باشی - روح حماسه بر شعر حاکم است - واقع گراست و توصیفاتش طبیعی ، ساده و محسوس و عینی است - پند و اندرز دارد- دارای پیچیدگی عرفانی است .

۱۸- هر یک از ویژگی های سبکی داده شده به کدام یک از ابیات داده شده هم خوانی دارد؟ مورد مناسب را داخل پرانتز جلوی بیت وارد کنید

معشوق زمینی - پند و اندرز - متمم با دو حرف اضافه - کهنه و مهجور بودن لغات

الف) مرا بتی است که بر روی او به آذر ماه گل شکفته بود و ارغوان تازه به هم ( )

ب) مهتری گر به کام شیر در است شو خطر کن ز کام شیر بجوی ( )

پ) مرا بسود و فرو ریخت هرچه دندان بود نبود دندان لا بل چراغ تابان بود ( )

ت) به سرای سپنج مهمان را دل نهادن همیشگی نه رواست ( )

۱۹- با توجه به عبارت زیر سه ویژگی نثر عراقی (قرن ششم) را بنویسید.

۱/۵

بازرگانی بود بسیار مال و او را فرزندان در رسیدند و از کسب و حرفت اغراض نمودند و دست اسراف به مال او دراز کردند . پدر موعظت و ملامت ایشان واجب دید و در اثنای آن گفت: ای فرزندان اهل دنیا جویان سه رتبت اند و بدان نرسند مگر به چهار خصلت اما آن سه که طالب آنند ، فراخی معیشت است و رفعت منزلت ، و رسیدن به ثواب آخرت ؛ و آن چهار که به وسیلت آن بدین اغراض توان رسید ، الفغدن مال است از وجه پسندیده

موفق باشید